

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoP/63/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723210841
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8723210841.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej vo veci starostlivosti o mal. dieťa: K. T., W.. XX.XX.XXXX, toho času v C. Z. F., Š. XXX F., dieťa rodičov: matky U. T., W.. XX.XX.XXXX, F. V. XXX, N. M., a otca Y. T., W.. XX.XX.XXXX, F. A. Q. XXX, T., v konaní začatom na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, so sídlom Hraničná 667/13, Poprad, o vydanie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 10P/122/2023-9 zo dňa 30.08.2023, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad sa podaným návrhom domáhal vydania neodkladného opatrenia, ktorým žiadal zmeniť výrok uznesenia Okresného súdu Bardejov vo veci č.k. 10P/64/2023 a umiestniť maloletú, ktorá sa nachádza toho času v C. Z. F. do C. Z. M..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol tak, že cit.:

„I. Vydáva toto neodkladné opatrenie:

Súd mení výrok uznesenia tunajšieho súdu č. k. 10P/64/2023 - 8 zo dňa 26.4.2023, právoplatného 29.5.2023, a to tak, že umiestňuje mal. K. T., W.. X.X.XXXX, toho času umiestnenú v C. Z. F., do výchovného zariadenia, a to C. Z. M. v zmysle § 37 zák. č. 36/2005 Z. z.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

3. V odôvodnení uviedol, že v danej veci je potrebné rozhodnúť v zmysle § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine a v zmysle § 367 ods. 1 CMP umiestniť maloletú neodkladným opatrením do C. Z. M. z dôvodov zlepšenia prístupu k povinnostiam, psychologickému terapeutickej terapii u maloletej, vytvorenia a rešpektovania pravidiel a prevýchovy so zameraním na individuálnu generálnu prevenciu a vytvoriť tak perspektívu postupného začlenenia sa maloletej do spoločnosti, aby zmeny v jej správaní boli u nej dostatočne osvojené, a aby sa maloletá s nimi vnútorne stotožnila, a keďže v zmysle odporúčania C. Z. F. bolo poukázané na odporúčanie pokračovať v prevýchovnom procese mal. K., súd prvej inštancie nariadil toto neodkladné opatrenie umiestnením maloletej do režimového zariadenia C. Z. M., čím zmenil výrok pôvodného uznesenia Okresného súdu Poprad vo veci č.k.10P/64/2023 zo dňa 26.04.2023 a mal za to, že takéto rozhodnutie je v záujme maloletého dieťaťa.

4. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania matky a vyjadrení účastníkov konania

5. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletej. Namietala, že nesúhlasí s tým, aby pokračovala v diagnostickom centre v M., nakoľko dlhý čas trávila v C.X. Z. U. F.. Ako matka má záujem prevziať starostlivosť o svoju mal. dcéru, o ktorú má strach. Má obavy, že dcéra taký dlhý pobyt v danom zariadení nezvládne. Poukázala na skutočnosť, že maloletá mala v F.V. správanie dobré a po skončení školskej dochádzky ju potrebuje doma.

6. Dňa 02.11.2023 bolo tunajšiemu súdu doručené vyjadrenie matky maloletej. Uviedla, že maloletá v F. dokončila školskú dochádzku, a preto žiada o jej návrat domov. Má vedomosť o tom, že v danom zariadení sú zlé podmienky, kamarátka dcéry skončila na psychiatrii a má obavy, že to jej mal. dcéra tam nezvládne. Tiež bola informovaná o tom, že jej mal. dcéra bola premiestnená do iného zariadenia v N., ktoré by bolo pre maloletú vhodnejšie, nakoľko by bola blízko nej. Opätovne zdôraznila, že ju potrebuje už mať doma, keďže skončila školskú dochádzku. Má záujem svojej mal. dcére poskytovať riadnu starostlivosť. Mal. K. mala doma na prázdninách, bola s jej správaním spokojná, aj s výsledkami, ktoré v F. dosahovala, no teraz išla do neznámeho prostredia, kde sú navyše zlé podmienky. Kolektív je ako v base, kamarátka dcéry skončila na psychiatrii. Uviedla, že mal. K. bude mať v R. XX rokov a nevidí problém v tom, aby prišla domov. Je ako matka nešťastná z toho, že jej dcéra je tak dlho od nej odlúčená a ďaleko. Navrhla napadnuté uznesenie zrušiť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné.

8. Podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

12. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

13. Podľa § 367 ods. 2 CMP, ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

14. Podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti

podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

15. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

16. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že mal. K. pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo v roku XXXX rozvedené s tým, že tri mal. deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky. Matka mal. detí má zdravotné problémy, poberá čiastočný invalidný dôchodok a nie je schopná sa zamestnať. Býva spolu s deťmi s jednoizbovým murovanom dome. Nakoľko mal. K. sa matke vyhrážala a mala veľa neospravedlnených hodín, bola maloletá uznesením Okresného súdu Poprad č.k. 15P/38/2021-11 zo dňa 14.04.2021 umiestnená do H. Z. C. a jej diagnostický pobyt trval od 19.04.2021 do 14.07.2021.

17. Následne bola maloletá uznesením Okresného súdu Poprad č.k. 10P/112/2021-12 zo dňa 06.09.2021 umiestnená do C. Z. F. na základe odporúčania diagnostického centra.

18. Rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 15P/35/2022-15 zo dňa 20.04.2022 bola maloletá opakovane umiestnená do C. Z. U. F.Č. za účelom pokračovania v prevýchovnom procese.

19. Uznesením Okresného súdu Poprad č.k. 14P/161/2022-7 zo dňa 20.10.2022 bolo maloletej uložené výchovné opatrenie na zabezpečenie rodinných pomerov mal. detí pobytovou formou v C. Z. F.V..

20. Uznesením Okresného súdu Poprad č.k. 10P/64/2023-8 zo dňa 26.04.2023 bolo maloletej opakovane uložené výchovné opatrenie pobytovou formou v C. Z. F..

21. Zo správy C. Z. U. F.V. o priebehu výchovného opatrenia vyplýva, že mal. bola žiačkou X. ročníka Š. U. F., a po určitom čase si zvykla na kolektív triedy. Do školy dochádzala pravidelne, nemala vymeškané vyučujúce hodiny. Vyjadrila pranie pokračovať vo vzdelávaní na strednej škole. Počas vianočných prázdnin nedokázala byť v matkinej domácnosti, hneď v prvý deň odišla k svojej tete do T.. Matka má nového partnera, ktorý sa k nej zle správal. Situácia u matky sa nijak nezmenila, matka nevytvorila podmienky, ktoré by umožnili návrat mal. K. do rodinného prostredia.

22. Dňa 17.04.2023 bola oddeleniu Sociálnej kurately doručená správa o prijatí maloletej v školskom roku 2023/2024 do I. G. C. Z., konkrétne do C. Z. M.. C. Z. F. vzhľadom na to, že zmeny v správaní nie sú dostatočne u mal. osvojené a zvnútornené, odporúča pokračovať v prevýchovnom procese v režimovom zariadení.

23. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

24. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

25. Odvolací súd zdôrazňuje, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný predbežný charakter. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tam nezisťujú všetky tieto skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie s poukazom na ust. § 185 a nasl. ust. CSP. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/149/2010 zo dňa 05.08.2010).

26. Zhrnúc doposiaľ uvedené odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v uznesení súdu prvej inštancie. Čo sa týka samotného umiestnenia mal. K. do C. Z. ako takého, toto bolo maloletej odporúčané H.Y. Z. C., v ktorom maloletá strávila takmer tri mesiace. Najskôr bola maloletá umiestnená do C.É. Z. F., kde sa po istom čase začlenila do kolektívu a v škole sa adaptovala. Počiatky maloletej v C. Z. však boli náročné. Dňa 20.01.2023 maloletá vyjadrila pred kolíznym opatrovníkom pranie pokračovať vo vzdelaní na strednej škole. Aj keď nemala predstavu o presnom zameraní, prejavila silné odhodlanie.

27. Dňa 17.04.2023 bol kolízny opatrovník maloletej informovaný, že mal. K. bola prijatá v šk. roku 2023/2024 do I. G. C. Z., konkrétne do C. Z. M..

28. Kolízny opatrovník maloletej má za to, že zmeny v správaní mal. K. nie sú dostatočne zvnútornené a osvojené. Poukázal na odporúčanie C. Z. F., a to pokračovanie v prevýchovnom procese mal. K. v režimovom zariadení. Uvedené podporuje aj kolízny opatrovník maloletej, ktorý má za to, že ďalší pobyt mal. K. v C.W. Z. jej môže pomôcť zlepšiť prístup k povinnostiam, poskytnúť jej psychologickú terapiu, pomôcť jej vytvoriť a rešpektovať pravidlá, prevychovať ju so zameraním na individuálnu a generálnu prevenciu a stabilizáciu a pomôcť jej vytvoriť optimistickú perspektívu postupného začlenenia sa do spoločnosti.

29. Odvolací súd sa stotožňuje s vyjadrením kolízneho opatrovníka mal. K., ktorý vo svojom návrhu poukazoval na potrebu zabezpečiť základné potreby mal. K., ako aj jej pranie pokračovať vo vzdelávaní na strednej škole. Pokračovanie v štúdiu a ďalšie vzdelávanie je aj podľa tunajšieho súdu v najlepšom záujme mal. K., pričom uvedené jej môže byť zabezpečené práve prostredníctvom C. Z. M., kde bola mal. K. prijatá do I. G.. Rovnako je v najlepšom záujme maloletej pokračovať v prevýchovnom procese, ktoré tieto C. Z. poskytujú. Ďalší prevýchovný proces môže mať na mal. K. pozitívny vplyv, najmä na jej zdravý psychický, sociálny a fyzický vývin. Zo správy kolízneho opatrovníka maloletej vyplýva, že rovnako aj C. Z. F. považuje za potrebné pokračovať v prevýchovnom procese u mal. K..

30. Pokiaľ matka maloletej uvádza, že mal. dcéru potrebuje doma, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že uznesenie Okresného súdu Poprad č.k. 10P/64/2023-8 zo dňa 26.04.2023, na základe ktorého bola mal. K. umiestnená do reedukačného centra, nadobudlo právoplatnosť dňa 19.05.2023. Uvedené výchovné opatrenie bolo nariadené najdlhšie na 6 mesiacov, teda jeho limitácia je ohraničené dňom 19.11.2023. Po uplynutí tejto lehoty bude úlohou súdu prvej inštancie vysporiadať sa s tým, čo bude ďalej s mal. K. a čo je v jej v najlepšom záujme.

31. S ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, odvolací súd napadnuté uznesenie postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

32. Záverom odvolací súd zdôrazňuje, že v súlade s ust. § 37 ods. 7 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením a v súlade s ust. § 37 ods. 8 veta prvá Zákona o rodine hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. V danom prípade sa však odvolaciemu súdu javí, že uvedené v prejednávanej veci úplne absentuje. Je povinnosťou súdu oboznámiť sa so správami toho-ktorého reedukačného centra, tieto však nie sú súčasťou tohto spisu a ani žiadneho z pripojených spisov. Odvolaciemu súdu tak nie je zrejmé, akým spôsobom dochádza zo strany súdu prvej inštancie k napĺňaniu citovanej litery zákony.

33. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).